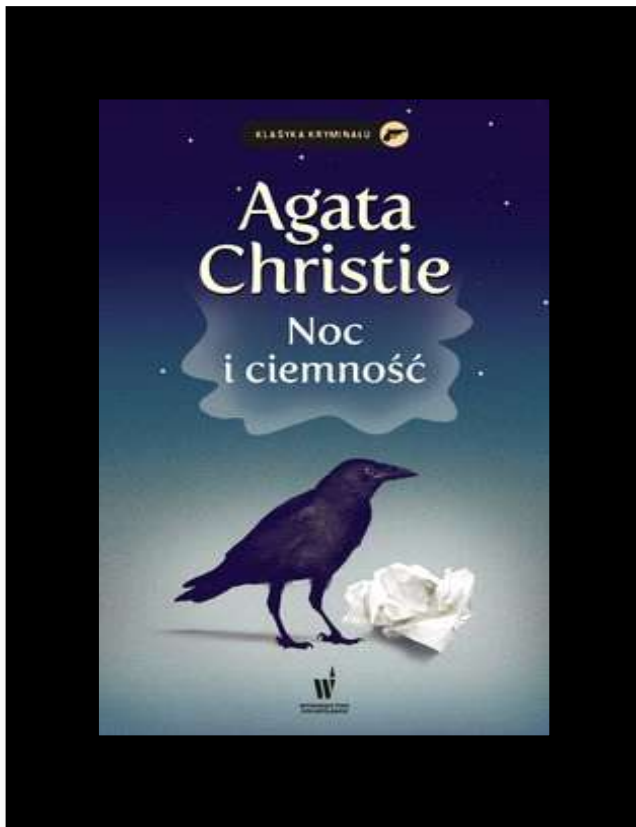

Jedni się rodzą dla radości, Inni dla nocy i ciemności.

czyli psychologiczne zagrywki Agathy Christie w kryminale "Noc i ciemność".

Kryminały często kojarzą się z typowym schematem, w którym w pierwszej kolejności występuje morderstwo, dopiero później czytelnik wraz z prowadzącym sprawę

detektywem, ma okazję do zastanowienia się nad rozwiązaniem zagadki. W tym przypadku akcja rozwija się, momentami bardzo powoli, sprawiając wrażenie, że nie mamy do czynienia z kryminałem, a raczej z powieścią obyczajową, typową dla jej alterego- Mary Westmacott. Jednak książka pisana pod nazwiskiem Królowej Kryminałów zobowiązuje. Jak światowej sławy szef kuchni dostarcza nam wyśmienitej intelektualnej uczyty, bawiąc się nie tylko formą, ale i emocjami czytelnika.

"Noc i ciemność" skupia się na historii młodych ludzi, jest chłopak - Michael, jest dziewczyna- Ellie, ona pochodząca z wyższych sfer, bogata, poszukująca prawdziwej

miłości, on - typ lekkoducha, nastawionego na sukces. Ich wspólne losy przeplatają się i mimo dysonansu społecznego wynika z tego wielka miłość, która umocniona zostaje małżeństwem. To wszystko sprawia wrażenie, że będzie to historia z happy endem, opisywany rozwój relacji, miłość bohaterów i powolne, szczęśliwe wspólne życie, które upływa na przyjmowaniu gości, przejażdżkach konnych zakłóca owijający się wokół ich życia nastrój grozy, który zapoczątkowany jest w utworze poprzez użycie fragmentu wiersza Williama Blake'a "Wróżby niewinności" przed jego rozpoczęciem. To on staje się kontrastem do rozwijającej się spokojnie lektury i częścią nakierowującą czytelnika na prawdziwą tematykę utworu. Wprowadzony późniejszy motyw klątwy wiszący nad posiadłością małżeństwa i postać starej Cyganki niepokoją i wprowadzają odpowiednie

dla gatunku napięcie, które staje się z czasem wyczekiwane. Przerwywające spokojne życie głównych bohaterów niespodziewane wizyty starej kobiety i groźby pod ich adresem na początku nie są traktowane poważnie, jednak z czasem rozwoju akcji okazuje się, że przepowiednia zostaje spełniona, więc może to tylko kwestia nieszczęśliwego wypadku lub może działania mocy nadprzyrodzonych, jednak czy na pewno?

Narracja w utworze prowadzona jest w pierwszej osobie, a cała historia opowiadana jest przez jednego z głównych bohaterów- Michaela, jest to również zabieg nietypowy dla Agathy, zazwyczaj jej kryminały prowadzone zostają przez narratora wszytkowiedzącego, ale stosując taką taktykę (podobnie jak w *Zabójstwie Rodgera Ackroyda*), czytelnikowi tym bardziej trudno próbować ocenić, kto jest winny, kiedy serwowany jest nam subiektywny opis, a nie kolejna lub znana nam już postać detektywa.

Cytat z wiersza Blake'a wprowadzający do książki nakierowuje nas na problematykę utworu. Co motywuje ludzkie działania? Żądza, zazdrość, może ludzie od urodzenia dzielą się na tych dobrych i złych? Jak bardzo mamy wpływ na to, w którą stronę zachowań pójdziemy? Może jest to uwarunkowane genetycznie, może zależy od środowiska, w którym dorastamy. W "Nocy i ciemności" morderstwo zostaje dokonane na ostatnich stronach i pociąga za sobą kolejne mroczne wydarzenia. Zakończenie nie daje nam tylko świadomości tożsamości mordercy, ale również jego powody do zabójstwa, poznamy tajniki mrocznej duszy człowieka.

Książka Christie została doceniona przez krytyków i czytelników, a na płaszczyźnie całego swojego dorobku jest jedną z tych, które na długo pozostają w pamięci.

Aleksandra Kastek